

i den Henseende at sammenligne det, saaledes som det allerede er og har vist sig ved Skolen i Nødning, som er en saadan landlig Realskole, med vore Realskoler i Kjøbstæderne, for at see, at Landmændene i den Henseende forlange det indrettet paa en anden Maade end Kjøbstadbeboerne. Jeg vil dermed paa ingen Maade have udtalt Noget om den særskilte Stands Interesse, men kun det, som ligger i Forholdet imellem Landboerne og Kjøbstadbeboerne for Tiden. Den ærede Rigsdagsmand fra Ribe udtalte sig imod disse Bondehøjskoler, fordi han meente, at det vilde være en Indsikning i vort bestaaende Skolevæsen, og at det derfor skulde udsættes, indtil en total Skolereform kunde foregaae. Naar man vil see hen til, at de landlige Realskoler, som allerede ere oprettede i de senere Aar, ere begyndte og desværre atter have maattet standses, saa maa man dog tilstaae, at det ikke er nogen Indsikning i det almindelige Skolevæsen; det forholder sig med disse Bondehøjskoler — om Navnet vil jeg ikke strides, det kan synes for høit, men det er nu engang blevet gængs — med dem forholder det sig paa en lignende Maade som for endeel Aar siden, da en Mand i Sveits tog sig for paa sin Gaard at oprette en Opdragelsesanstalt; den tiltalte Pædagogerne omkring i alle Europas Lande, og ogsaa her i Danmark fandt den Anklang, og den danske Regjering sendte to Seminarister derhen, for at gjøre sig bekendt med Anstalten, og da de kom tilbage understøttede Regjeringen dem til at oprette saadanne Anstalter her i Landet. Vi have nu en lignende Anstalt, oprettet for flere Aar siden i Slesvig, og man kunde, om man vilde, substituere Navnet Fellenberg med Navnet Flor, og saa kunde man sende nogle Mænd derhen, som kunde oprette saadanne Skoler i det Mindre, saaledes som de cathrinebergiske og boggildgaardiske Anstalter ere fellenbergiske Anstalter i det Mindre. Det forekommer mig, at disse Skoler aldeles ikke staae i Forbindelse med vort almindelige offentlige, af Staten controllede og indrettede Skolevæsen.

Frolund: Det er jo rigtignok en egen Sag at anmode det ærede Thing om at bevilge en Sum Penge, som den høitagtede Cultusminister ikke støtter meget om at modtage;

imidlertid vil jeg dog anbefale det foreliggende Forslag, ikke just af den Grund, som den ærede Deputerede fra Maribo anførte, at Skolereformen nødvendigst skulde ligge saa langt borte, at det blev nødvendigt at hjælpe Bondeskolerne op i Forveien, thi jeg troer i det Hele, at man ofte gjør sig et ikke ganske rigtigt Begreb om den forestaaende Skolereform. Jeg troer, at, naar man griber Sagen rigtigt og virksomt an, og navnlig ad den administrative Vej, saa laeder Meget af Skolevæsenet sig temmelig let og hurtigt bringe ikke ubetydeligt i Veiret; naar jeg derfor tillader mig at anbefale Forslaget, saa er det alene af den Grund, at det forekommer mig, at det nok var værd at stille 2000 Rbd. til Cultusministerens Disposition for det Tilfælde, at der skulde frembyde sig en Leilighed, som han ansaae for passende til i Dverestemmelse med Forslaget at anvende disse Penge eller nogle af dem, thi jeg troer, at det vanskeligt vil kunne nægtes, at, jo friere saadanne Skoler kunne danne sig, desto bedre ville de i Regelen fremkomme og virke. Naar der nu i Landmændens Hoved opstaaer en Idee om saadanne Skoler, saa ere de Pengemidler, som behøves til at realisere den, saa store, at han ikke ret veed at finde ud deraf, hvorimod det vel kunde være, at saadanne Skoler, naar det var stillet i Udsigt, at der muligt kunde faaes Hjælp fra Staten, vilde vore op af sig selv. Iøvrigt vil jeg tillade mig den Bemærkning, at her er faldet adskillige Ytringer om Bonde-realskoler og Bondehøjskoler og disse Skolers Sammenblanding med Kjøbstadskoler, som der vist kunde være megen Grund til at modsiges, men jeg troer ikke, at det hører ind under denne Sag.

J. Knudsen: Den Tanke, som gaaer igjennem det foreliggende Forslag om at bevilge et Tilskud til Dannelsen af en Bondehøjskole, til en større Oplysning for Almuen, kan jeg ikke Andet end fuldkommen tiltræde; jeg troer, at der er en Trang tilstede i saa Henseende, jeg troer, at vort hele politiske Forhold og Stilling fører det med sig, at slige Skoler oprettes, eller ogsaa, at der paa anden Maade gjøres Mere, end nu skeer for Almuens Oplysning. Men, uagtet dette, uagtet jeg, som sagt, fuldkommen deler Tanken, som gaaer gjens-